

Tárgytematika / Course Description

Művelődéstörténet

ANITVA2021

Tárgyfelelős neve /

Teacher's name: dr. Horváth Csaba Sándor

Félév / Semester: 2017/18/2

Beszámolási forma /

Assesment: Vizsga

Tárgy heti óraszám /

Teaching hours(week): 2/0/0

Tárgy féléves óraszám /

Teaching hours(sem.): 0/0/0

OKTATÁS CÉLJA / AIM OF THE COURSE

A tantárgy általános célja és specifikus célkitűzései:

Korunk magasan kvalifikált, művelt, széles látókörű, a világban tájékozódni képes munkaerőt igényel. Ehhez szükséges ismeretanyagot és az ismeretek megszerzésének képességét adja a művelődéstörténet tantárgy.

A tárgy tanulása során a hallgatók ismerjék meg az alapvető kultúr-, stílus- és esztétörténeti korszakokat, társadalomformáló tényezőket, fontosabb fogalmakat, személyeket, továbbá a művelődéstörténet kiemelkedő alkotásait, azok hatásait, gondolkodás- és mentalitásformáló, stílusalakító szerepét. Legyen rálátásuk bizonyos vallás-, művészet-, technika- és tudománytörténeti tényezőkre, elsősorban azokra, amelyek szervesen illeszkednek a művelődéstörténethez.

A fenti célokat figyelembe véve kell megismertetni a hallgatókkal a kultúrtörténet legfontosabb összefüggéseit. Látniuk kell az anyagi és szellemi kultúra korrelációit, a politika, gazdaság, társadalom, kultúra kölcsönhatásait, értékőrző feladatait. Továbbá fontos felismerniük azt, hogy a jól képzett idegenforgalmi szakemberek egyik lényeges alaptulajdonsága a magas színvonalú általános műveltség.

TANTÁRGY TARTALMA / DESCRIPTION

A tantárgy tartalma:

- 1) A kereszténység hatása a kialakuló Európára
 - 2) Vallási turizmus: búcsújáró és zarándokhelyek
 - 2) A kereszténység középkori emlékhelyei Európában
- 3) A romanika Európába és Magyarországon
- 3) Életmód és műveltség a gótika korában. Gótikus katedrálisok Európában és hazánkban
- 4) A reneszánsz Itáliában, és hatása Európára
- 5) A protestáns és katolikus reform időszak. A barokk kor. Templomok, kastélyok, kertek Európában és hazánkban
- 6) A felvilágosodás kultúrája (klasszicizmus, szentimentalizmus)
- 7) A 19. század kultúrtörténeti változásai (romantika, realizmus, naturalizmus, impresszionizmus, szimbolizmus,

szecesszió)

8) A 20. század kultúrtörténeti változásai (avantgarde, posztmodern)

9) Világörökség, kulturális örökség

1) Az örökség fogalma, történeti dimenziói, örökség-paradigma, funkcionális jelentései, az örökség globalizációja

2) Világörökségi helyszínek és kultúrtörténeti emlékhelyek hazánkban és a Kárpát-medencében

10) Kulturális és kreatív turizmus

1) Örökségturizmus, az örökségturizmus modellje, globális örökség, globális turizmus, kulturális gazdaság és örökségipar, kreatív turizmus

11) Lakóhelyem nevezetességei

SZÁMONKÉRÉSI ÉS ÉRTÉKELÉSI RENDSZERE / ASSESSMENT'S METHOD

Számonkérési és értékelés rendszer:

Aláírás feltétele: órákon való részvétel a TVSZ szerint

Vizsgára bocsátás feltétele: egy, a szemeszter végén sorra kerülő zárthelyi dolgozat legalább 60%-os megírása

A félév zárása: szóbeli vizsga (előadások anyaga + kötelező irodalom kijelölt részei + lakhelye történetének és nevezetességeinek bemutatása)

KÖTELEZŐ IRODALOM / OBLIGATORY MATERIAL

Kötelező irodalom:

A művészet története sorozat. Bp., Corvina Kiadó, 1990.

Barna Gábor: Búcsújáró és kegyhelyek Magyarországon. Bp., Panoráma Kiadó, 1999.

Bálint Sándor - Barna Gábor: Búcsújáró magyarok. A magyarországi búcsújárás története és néprajza. Bp., Szent István Társulat, 1994.

Chadwick, Owen: Reformáció. Bp., Osiris Kiadó, cop. 2003.

Cukovits Enikő: Középkori magyar zarándokok. Bp., História – MTA TTI, 2003.

Delumeau, Jean: A reneszánsz. Bp., Osiris Kiadó, 1997.

Drabancz M. Róbert (szerk.): Művelődéstörténet. Nyíregyháza, Krúdy KvK, 2009.

Erdősi Péter – Sonkoly Gábor (szerk.): A kulturális örökség. Bp., L'Harmattan – Atelier, 2004.

Fedele Tamás: "Isten nevében utazunk". Zarándokok, búcsújárás, kegyhelyek a középkorban. Pécs, Kronosz Kiadó, 2015.

Friedell, Egon: Az újkori kultúra története. Bp., Holnap Kiadó, 1996.

Hobsbawm, E. J.: A birodalmak kora, 1875–1914. Bp., Pannonica Kiadó, 2004. 224-266.

Hobsbawm, E. J.: A szélsőségek kora. A rövid 20. század története 1914–1991. Bp., Pannonica Kiadó, 1998. 173-192., 475-527.

Husz Mária: Hét fejezet a kulturális örökségturizmusról. Pécs, Pécsi Tudományegyetem Felnőttképzési és Emberi

Erőforrás Fejlesztési Kar, 2007.

Katus László: A középkor története. Bp., Pannonica–Rubicon Kiadó, 2001. 1-15., 69-104., 324-342. vagy

Klanczay Gábor (szerk.): Európa ezer éve: A középkor I., II. Bp., Osiris Kiadó, 2005. I. kötet: 117-132., 205-211., 232-243., 313-323., II. kötet: 9-35., 275-309., 323-335.

Kósa László (szerk.): Magyar művelődéstörténet. Bp., Osiris Kiadó, 2006.

Léderer Emma: Egyetemes művelődéstörténet. Bp., Aqua Kiadó, 1992.

Lőrincz László: Életmódtörténet II. Közékor. Bp., AKG Kiadó, 1999.

Majdán János: A közlekedés története Magyarországon (1700–2000). Pécs, Pro Pannonia Kiadó, 2014.

Nora, Pierre: Emlékezet és történelem között. Bp., Napvilág Kiadó, 2010.

Póor János (szerk.): A kora újkor története. Bp., Osiris Kiadó, 2009. 283-348.

Rácz Tamara (szerk.): A kultúra szerepe a turizmusban és a városfejlesztésben. Bp., KultúrPont Iroda, 2008.
<http://kultura.kreativeuropa.hu/kult-turizmus.php>

Schivelbusch, Wolfgang: A vasúti utazás története. A tér is az idő iparosodása a 19. században. Bp., Napvilág Kiadó, 2008.

Sigal, Pierre: Isten vándorai. Középkori zarándoklatok és zarándokok. Bp., Gondolat Kiadó, 1989.

Sonkoly Gábor: A kulturális örökség fogalmának értelmezési és alkalmazási szintjei. In: Regio, 2000. 4. szám, 45-66.
<http://epa.oszk.hu/00000/00036/00038/pdf/03.pdf>

Szántó Konrád: Egyháztörténelem. Bp., Jel Kiadó, 2001.

Taborelli, Giorgio (szerk.): Egyetemes művészettörténet. Bp., Park Kiadó, 2004.

Tüskés Gábor: Búcsújárás a barokk kori Magyarországon a mirákulumirodalom tükrében. Bp., Akadémiai Kiadó, 1993.

Vadász Sándor (szerk.): 19. századi egyetemes történelem 1789–1914. Bp., Korona Kiadó, 2005. 156-159., 164-173.